Pregledni znanstveni rad Primljeno: 16. II. 2009. Prihvaćeno: 17. XII. 2009.

UDK: 821.163.42.09Fučić,B.
7(091)-05Fučić,B.

Fučićevi rani tekstovi

Tomislav Galović
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

SAŽETAK: U radu se predstavljaju, do sada većinom nepoznati i nezamijećeni, rani tekstovi Branka Fučića (1920. – 1999.). Uglavnom je riječ o poeziji i prozi, te stručnim i drugim člancima koji su objavljivani u razdoblju od 1936. do 1950. godine. Ukratko se iznose podatci o publikacijama u kojima su navedeni radovi objelodanjeni. Također se upućuje na neke društvene okolnosti i pozadinu nastanka pojedinih radova. Prilog čini izravnu dopunu životopisu uglednoga hrvatskog povjesničara umjetnosti i kulture, stručnjaka za srednjovjekovno zidno slikarstvo i hrvatski glagoljizam, Branka Fučića.

Ključne riječi: *Branko Fučić, Toni Tinov, bibliografija, Zagreb*

I.

Branko Fučić vrlo je rano počeo pisati i objavljivati – činjenica je to koju ne treba posebno obrazlagati jer njegovi radovi dovoljno govore sami za sebe. U ovom prilogu prikazat ćemo Fučićev spisateljski rad od njegovih prvih pisanih uradaka iz druge polovice 30-ih, pa sve do početka 50-ih godina prošloga, 20. stoljeća. Pod njegovim ranim tekstovima u konkretnom slučaju podrazumijevamo poeziju i prozu, te stručne i druge članke objavljene u tom razdoblju.

Branko Fučić od 1927. živi u Zagrebu, gdje se školuje i poslije stječe diplomu Mudroslovnog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu (današnji Filozofski fakultet) iz studijskih grupa *Poviest umjetnosti i kulture s klasičnom arheologijom, Hrvatska poviest,* te *Obća poviest* i *Talijanski jezik*. Na *Poviesti umjetnosti* klauzurni ispit mu je bio na temu »Rembrandt«, a na *Hrvatskoj poviesti* – »Hrvatska vojska u vrijeme narodnih vladara«. Prvi pod predsjedanjem prof. dr. Ivana Bacha, drugi pod prof. dr. don Mihom Baradom, s kojim će ostati u kontaktu i nakon studija.

No prije toga studija započeo je Fučić 1938. godine studirati slikarstvo na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu. Međutim, tu nije pronašao sebe, nije bio zadovoljan pa je napustio studij, ali ono što je na njem stekao – osjećaj za lijepo i crtačku vještinu – pratit će ga i biti mu od velike koristi ubuduće, tijekom njegova cjelokupnoga znanstveno-stručnoga rada.

Još u statusu apsolventa neko je vrijeme, točnije od ožujka do kolovoza 1943. godine, radio u Gipsoteci u Zagrebu. Ondje stečena iskustva također će mu dobro doći poslije - naučio je zanat izradbe odljeva u gipsu. Upravo tu treba tražiti začetke njegovih kasnijih brojnih znalačkih odljeva hrvatskih glagoljskih spomenika i grbova istarskog i kvarnerskog područja.

U stalni radni odnos Fučić je stupio 1945. godine, prvo kao zaposlenik Konzervatorskog zavoda u Zagrebu do 1946. godine. Od 1946. do 1947. godine radi u novoosnovanom Konzervatorskom zavodu za Istru i Hrvatsko primorje u Rijeci. Zatim odlazi na odsluženje vojnoga roka u Sloveniju. Od 1949. do 1952. godine asistent je Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (danas Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti), službeno u Zagrebu, a stvarno u Rijeci i na terenu Istre i Kvarnera.[1]

II.

Kao što je u uvodu navedeno, Fučić je rano počeo pisati i objavljivati. Međutim, za te njegove rane tekstove uglavnom se nije znalo jer ih on sam nije spominjao niti ih je u vlastitoj bibliografiji navodio.

Ovdje se mora navesti da je ključni moment u proučavanju rane, mladenačke faze Fučićeva života bio onaj kada se (nanovo) spoznalo da se iza imena Tonija Tinova krije Branko Fučić i kada su njegove pjesme (nanovo) publicirane. To napominjemo jer u Bibliografskom katalogu Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža u Zagrebu stoji da je Toni Tinov pseudonim pisca Augustina Augustinovića. Međutim, potonjega je pseudonim Tin Tinović, što je nastalo kao pokrata njegova imena i prezimena (Augus)Tin (Augus)Tinović.[2] Do te zabune je došlo jer je igrom slučaja u *Glasniku sv. Ante* iz 1937. godine bio objavljen prozni tekst A. Augustinovića potpisanoga kao Tin Tinović, ali u istom je broju i jedna pjesma potpisana s Toni Tinov. To je vjerojatno navelo bibliografe *Glasnika* na zaključak da je tu jednostavno riječ o tiskarskoj pogreški, odnosno istome autoru.

Recentnu pak potvrdu da se iza pseudonima Toni Tinov nalazi Branko Fučić nalazimo u izvrsnom biobibliografskom članku o Fučiću koji je kao redakcijski članak publiciran u *Hrvatskom biografskom leksikonu* (IV, 1998.), a koji je gotovo sigurno prije objavljivanja morao vidjeti sam Fučić.

---

[1] *** Branko Fučić 1979: 516–517. Usp. Kurelac 1999: 284.

[2] Podatke o tome, prema zapisu u Bibliografskom katalogu Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža u Zagrebu, dao je Zorislav Lajoš.

Stoga je – u tome smjeru proučavanja – ključno i važno bilo to što je na vidjelo izašlo da je Fučić bio pjesnički vrlo raspoložen u mladim danima. Ta spoznaja rezultirala je time da su njegove mladenačke *Pjesme (1937. – 1943.),* posredovanjem Josipa Žgaljića, otisnute 2001. godine u *Književnoj Rijeci – časopisu za književnost i književne prosudbe,* a nedugo potom nekoliko njih i u monografiji J. Žgaljića *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice.*[3]

Za mnoge je bilo iznenađenje da se jedan tako znameniti povjesničar umjetnosti bavio i pjesništvom, a još više da je to spletom okolnosti uspio »zatajiti« mnogim, pa i najboljim poznavateljima njegova djela. Ništa manje zanimljivo, ponavljamo, nije bilo ni »otkriće« da se iza pseudonima Toni Tinov krije zapravo Branko Fučić. Pišemo »otkriće« jer je ta činjenica bila javno objavljena još u Bilješci o pjesnicima u *Lirici hrvatskih sveučilištaraca,* koju je uredio Marko Čović, a objavio Sveučilišni pododbor Matice hrvatske u Zagrebu 1939. godine. Budući da je u njoj pjesmama bio zastupljen i Fučić – stoji: *BRANKO FUČIĆ rođen je 8. IX. 1920. u Dubašnici-Malinski na otoku Krku. Maturirao je na IV. realnoj gimnaziji u Zagrebu 1938. Studira slikarstvo na zagrebačkoj Umjetničkoj akademiji. Surađivao je u »Hrvatskoj Prosvjeti«, »Hrvatskoj Smotri«, sarajevskom »Glasniku sv. Ante«, »Hrvatskoj Straži« i u »Novom ženskom listu« Side Košutić. Pisao je pod pseudonimom Toni Tinov.* Taj je pseudonim Fučić prvi put uporabio 1937., a posljednji put 1939. godine.

No i prije toga objavljivanja bilo je još nekoliko Fučićevih pisanih radova. Njih želimo ovom prilikom prvi put iznijeti pred znanstveno-stručnu javnost, a posebno pred povjesničare hrvatske književnosti, pjesništva napose. Naša nakana nije valorizacija toga opusa[4] već njegovo predstavljanje.

III.

Prvu pjesmu Branko Fučić je objavio u travnju 1936. u časopisu *Mali Istranin.* Riječ je o pjesmi *Iza one plave gore,* u kojoj tematizira Učku – »plavu Učku goru«. U njoj se može prepoznati piščeva težnja za slobodom Istre, ali i vrlo izražena sumnjičavost u njezinu realizaciju. Objavio ju je, dakle, još kao đak zagrebačke IV. gornjogradske gimnazije, a sigurno ga je i otac Šime u tome podupro. Ovdje donosimo pjesmu u cijelosti, koju u izvorniku prati i jedan crtež (moguće Fučićev):

[3] Glosa d. o. o. Rijeka i Istarsko književno društvo »Juraj Dobrila« Pazin, Rijeka 2001.

[4] O tome vidjeti: Bačić-Karković 2001: 5–8; te Zalokar 2001: 21–25 (= Zalokar 2008: 51–66).

IZA ONE PLAVE GORE

Dan umire, sunce tone
Iza one plave gore.
Sa brežuljka zvona zvone,
Podno hridi šapće more.

Iza one plave gore
Sveđ se čuje jecaj boli
Jednog srca što se gasi,
Što **za bratsku** pomoć moli...

Dan umire, sunce tone
Iza plave Učke gore.
– Crna noći, mrka noći,
Hoće l' ikad biti zore?!

Branko Fučić

U istom časopisu surađivali su i Fučićev otac Šime te brat Mladen (crtežima), a u tome ga je razdoblju uređivao Ernest Radetić. Davno prije Radetića urednik *Malog Istranina* bio je Fučićev sumještanin, Dubašljan Josip Antun Kraljić.[5]

Mali Istranin (poslije, vrlo kratko kao *Mali rodoljub*) izlazio je u Zagrebu od 1930. do 1941. godine,[6] a Fučić se još jednom našao na njegovim stranicama kada je u travnju 1937. objavio priču *Za kruh (Sličica s mora)*.

Iste, 1937. godine objavljuje i svoje radove, odnosno desetak pjesama u *Hrvatskoj smotri* i *Hrvatskoj prosvjeti*, te u *Glasniku sv. Ante*. Sve su odreda potpisane pseudonimom Toni Tinov.

---

[5] Rođen je 1877. u Bogovićima, a školovao se u rodnome mjestu, Rijeci i Kastvu. Učiteljsku školu završio je u Kopru 1896. Kao učitelj službovao je po mnogim školama u Istri, a od 1903. počinje držati nastavu u prvoj hrvatskoj školi u Malom Lošinju. U razdoblju od 1908. do 1910. godine boravi u Argentini, a nakon povratka opet radi u različitim školama u Hrvatskoj. Bavio se književnim (»zaslužni istarski narodni učitelj i dječji pjesnik«) i publicističkim radom, a pisao je i pod pseudonimom Dubo Raskrižar. Umro je u Malom Lošinju 1948. godine. Usp. Božičević 1973: 341–359.

[6] Međutim, *Mali Istranin* je nastavak, samo pod drugim imenom, časopisa koji je utemeljio J. A. Kraljić još 1906. u Malom Lošinju. Prvotno je nosio naslov *Mladi Istran*, odnosno nešto poslije *Mladi Istranin*. Od 1909. izlazi u Opatiji, no promjenom na čelu uredništva ponovno mijenja ime pa se sada naziva *Mladi Hrvat* (ur. Viktor Car Emin i Rikard Katalinić Jeretov). Zbog ratnih i poslijeratnih političkih neprilika časopis neko vrijeme prestaje izlaziti, a redovito izlazi tek od 1922. do 1928, kada je pak kao i sav drugi hrvatski tisak na području tadanje Kraljevine Italije bio zabranjen. No novu epizodu otpočinje u Zagrebu 1930. godine. (Kraljić 1936: 65–67; Car Emin 1936: 68–71; Radetić 1936: 74–76). Usp. i Jakovljević 1992: 93–94.

Hrvatska prosvjeta i *Hrvatska smotra* bili su mjesečnici za književnost, umjetnost i društveni život. *Hrvatsku smotru* – nacionalni, socijalni i književni mjesečnik uređivao je Kerubin Šegvić (1867. – 1945.), a nastavio Ivan Oršanić (1904. – 1968.). Izlazila je u razdoblju od veljače 1933. do studenoga–prosinca 1944. godine. Poglavito zbog urednika Oršanića, koji je bio istaknuti član ustaškoga pokreta i visoki dužnosnik u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske, ali i svećenika Šegvića, kojega je 1945. Vojni sud Jugoslavenske armije osudio na smrt, taj je časopis u jugoslavenskoj književnoj historiografiji bio nepravedno i ideološki jednostrano okarakteriziran kao nacionalistički.

U drugom časopisu, *Hrvatskoj prosvjeti,* na čelu kojega je bio ugledni katolički intelektualac i književni kritičar Ljubomir Maraković (1887. – 1959.), a kojem je nakon 1945. bilo zabranjeno objavljivanje, Fučić je dosta surađivao, no taj je mjesečnik prestao izlaziti 1940. godine. U tim časopisima te u *Glasniku sv. Ante,* vjerskom mjesečniku za hrvatski katolički puk, koji je izlazio u Visokom kraj Sarajeva, pod uredništvom fra Eduarda Žilića, Fučić je objavio prvu skupinu svojih zrelijih gimnazijskih pjesama: *Radost u sobici u potkrovlju, Proljetni akordi, Njive su se probudile, Spoznaja u svibanjskom jutru, Proljeće u gradu, Pjesma velikog dana, Bijelo bogatstvo, Smirenja trebam, Krist je blagoslovio moje gajeve (postcommunio), Nemiri pred olujom.*

U literaturi se navodi da je Fučić već kao mladi gimnazijalac organizirao u školi izložbu svojih crteža, što samo nadopunjuje njegov vrlo izražen osjećaj za umjetnost, i likovnu i pisanu. U obiteljskoj kući imao je i mali improvizirani atelijer.[7] Među ostalim, takva njegova nastojanja potvrđuje i, otprilike iz 1938. godine, Fučićeva fotografija Porta na otoku Krku, za koju bez ustručavanja možemo kazati da ima svoju vrijednost. Nešto prije toga datira njegov crtež ruševina Pavùsove kuće –»iznad Malinske, s lijeve strane puta za Kremeniće, nedaleko raskrižja za Bogoviće«.[8] Takvih je njegovih uradaka vjerojatno bilo i više.

Kao gimnazijalac i student bio je u redakciji *Omladine* – časopisa za književne poletarce (B. Donat).[9]

Godine 1938., uz već ostvarenu suradnju u spomenutim časopisima, Fučić je objavio nekoliko pjesama u katoličkom dnevniku *Hrvatska straža,* te u vrlo specifičnom *Novom ženskom listu,* ali ne dok je glavna i odgovorna urednica bila Marija

---

[7] Bratulić 2001: 27.

[8] Fučić 1996: 2.

[9] Donat 2009: 80. *Omladina – list za zabavu i pouku srednjoškolske mladeži* izlazio je u Zagrebu od 1918. do 1941. godine (god. 1/1918 – 24/1941). Glavni urednik *Omladine* bio je Joza Ivakić, a nakladnik Društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora. List 1941. mijenja naziv u *Hrvatska mladost – časopis za zabavu i pouku hrvatske srednjoškolske mladeži.* Uređivao ga je Đuro Arhanić do 1945. godine, kada prestaje izlaziti (god. 25/1941–1942 – 28/1944–1945).

Jurić-Zagorka, već kada je tu funkciju preuzela Sida Košutić. Taj je list pod tim imenom izlazio 1938. i 1939. godine, a u tom je razdoblju Fučić objavio dvije pjesme: *Noćas se rodi…,* u povodu Božića 1938. godine, te pjesmu *Moja sestrica…,* potpisanu pseudonimom Toni Tinov. Iduće je godine u *Novom ženskom listu* objavio prozni tekst *Kad si sam,* također pod pseudonimom.

U rubrici »Pregled lirike« *Hrvatske straže* Fučić je napisao prikaz zbirke pjesama Dore Pfanove (*Pjesme,* II. dio – Zagreb 1938.) i pjesmu *Jesenjim putem.* U svojoj ocjeni zbirke D. Pfanove ističe da se ne može »na koncu reći, da su sve pjesme ove zbirke pisane uz odsustvo pjesničkog talenta, jer to ne bi odgovaralo činjeničnom stanju stvari« – međutim – »ne bi bilo pravo, kad bi književna javnost bila sklona da podcijeni ili posve pređe šutnjom preko književna rada Dore Pfanove«.

Hrvatska smotra prihvatila mu je za tisak pjesme: *Pun dobrote* i *Podne na putu,* a iduće godište (1939.) i pjesme *Suton u dolu, Tuga* i *Plima odlaska.*

U *Glasniku sv. Ante* za srpanj–kolovoz 1938. Fučić je objavio priču *Ali Bože moj, zašto je tome tako…?!* – s podnaslovom *Svakodnevne „velike" životne zagonetke.* Taj je tekst svakako najintrigantniji, jer da je igrom slučaja nakon 1945. godine netko znao za njega, vjerujemo da bi životni put Branka Fučića išao u posve drugačijem smjeru. Naime, u tom tekstu Fučić alias Toni Tinov oštro osuđuje komunizam sljedećim riječima:

»A što traže komunisti?

U tome je baš srž uzroka što „oni ne traže ništa"!

Krist traži čitavog čovjeka za sebe: i dušu i tijelo njegovo i sve misli, osjećaje, riječi i djela – oni čovjeku dopuštaju sve što ne smeta klasnoj borbi i uspostavi diktature proletarijata. Krist uvijek strogo zahtijeva potpuno čisto srce – oni pružaju razularenost bludne strasti „u slobodnoj ljubavi". Kod njih ti je skoro sve dozvoljeno: – Griješi bludno i hini pa laži te ako hoćeš i ubij! – glavno je da radiš za revoluciju, za rušenje društva – ti si ipak ostao svetac!

Oni su „ljudi svijeta", Gospodin hoće da mi budemo „ljudi svijetla".

Oni u blještavi plašt fraza oblače blato grijeha, mi nastojimo da režemo i u oganj bacamo pokvarena, zla uda.

I tebe su, nepoznati prijatelju, što upravo čitaš ove retke, moguće u radu u organizaciji ili u svagdanjem životu ražalostili neuspjesi kao i onog mog druga…«.

To su riječi jednoga kršćanskog personalista koji kritički promatra svijet i pojave koje ga okružuju.

U istom *Glasniku sv. Ante* još je objavio pjesme *Zovem Te, Isuse mali!* i *Primorska sličica,* te pjesmu u prozi *Put u bregove.*

Nadolazećih ratnih godina kao da je splasnuo početnički pjesnički elan Branka Fučića. Godine 1939. objelodanio je dosta pjesama, no od te godine nadalje to će biti u dosta smanjenom opsegu. Primjerice 1940. samo tri pjesme *(Bog tišinâ, Jesen u drvoredu, Tamo za brijegom)* i jedan članak o prvoj knjizi pjesama Vinka Kosa. Tu je knjigu Fučić lijepo prikazao i preporučio jer se u njoj: sadržajni pjesnikovi unutarnji doživljaji toče u punome mlazu, u »vodopadu poezije«.

Za već spominjanu *Liriku hrvatskih sveučilištaraca* iz 1939. godine bile su izabrane i objavljene tri Fučićeve pjesme *(Bijelo bogatstvo, Zapis, Allegretto)*. On se tako prvi put našao u krugu mladih hrvatskih pjesnika, preciznije rečeno i bio je najmlađi među njima. Abecedom popisani bili su to pjesnici: Miljenko Andrijašević, Jorjo Cerinić, Zvonimir Crnković, Stjepan Jakševac, Nada Kesterčanek, Ivo Kljajo, Vjera Korsky, Vinko Kos, Dragutin Malčić, Ivica Mežnarić, Kamilo Miškarac, Felix Niedzielski, Ante Rocco, Franjo Rubina, Ivo Sokač, Magda Škaričić, Dinko Štambak, Josip Tursan, Stanko Vitković, Mira Vrkljan, Mirko Vutuc i Ismet Žunić. Od svih njih, po riječima priređivača, »probrane su najbolje pjesme«, a »koje su napisali suvremeni hrvatski sveučilištarci, i to oni hrvatski sveučilištarci, koji po svojim nacionalno-ideološko-političkim koncepcijama mogu apsolutno prihvatiti onaj i onakav pravac, koji je odredio narod kao cjelina svojim životom, svojom prošlošću i svojom sadašnjošću«.

Zanimljivo je da je u časopisu *Luč* (s kojim će baš te godine ostvariti suradnju) uz izbor Fučićevih pjesama, tiskanih u *Lirici hrvatskih sveučilištaraca,* kritički zapisano: »Branko Fučić je u pjesmi *Bijelo bogatstvo* pokušao vjerojatno imitirati jezikom naše regionalce, ali mu to nije uspjelo. *Allegretto* je nešto bolja pjesma, ali ni ona nije – dobra. Možemo konstatirati, da nam je Fučić poznat po ljepšim pjesmama od ovih«.[10] Uz citirani tekst priložena je i Fučićeva fotografija. Doduše, kritičar ništa ne kaže o pjesmi *Zapis,* ali zato – između redaka – daje povoljnu ocjenu njegovih prijašnjih pjesama.

Od druge polovice 1939. godine Branko Fučić je počeo surađivati u časopisu *Luč,* koji je kao mjesečnik objavljivalo Hrvatsko katoličko akademsko društvo »Domagoj«, kojem je, uzgred rečeno, i sam pripadao. *Luč* je bila »revija za misao i život hrvatskog katoličkog đaštva«, a izlazila je u Zagrebu od 1905. do 1942. godine. Deviza *Luči* glasila je »Bog – hrvatski narod – socijalna pravda«. U njoj je te godine bio zastupljen pjesmom *Oči sirota* te člankom *Trojica u 30 pjesama* o sabranim stihovima Norberta Neugebauera, Otona Oreškovića i Vlade Presečkoga. Fučić kritički analizira liriku tih pjesnika te zaključuje: »...da će ova knjiga ipak u jednom smislu djelovati pozitivno. Naime, mnogi će pjesnici, naročito mladi, učeći na pogreški „trojice“, tvr-

[10] *Luč* (Zagreb) XXXIV/9–10, 1939, 7.

do odlučiti da neće popustiti napasti, koja se zove težnja za afirmacijom, te da nikad neće čitalačkoj publici nuditi – n e d o z r e l o v o ć e«.

U suradnji s bratom Mladenom objavio je *Uspavanku* u časopisu *Obitelj,* i to tako da je stihove napisao Branko, a sliku nacrtao Mladen. Časopis *Obitelj* u kojem je Fučić i poslije surađivao, uređivali su Josip Andrić (1894–1967) i Kuzma Moskatelo (1909–1993). Nije naodmet spomenuti da je s potonjima Fučić nastavio surađivati, a s Moskatelom čak četrdeset godina potom zajednički potpisuje, odnosno priređuje jednu knjigu. Riječ je o rukopisu koji je Fučić pronašao 1949. u Cresu, *Pisna od muke Gospodina nassega Issukarsta po Matiu, Marku, Luku i Giuanu zloxena u pisni po Franichiu Vodarichiu Crissaninu naraui tezaske kopaske,* koja je objavljena tek 1993. godine trudom i marom Branka Fučića, Kuzme Moskatela, Antona Benvina i Bernarda Balona.[11]

U ožujku 1941. godine Fučić je objavio pjesmu *Mjesec* u časopisu *Obitelj,* a u prosincu iste godine i *Posljednju pjesmu* u reviji *Luč.* Takav naslov sigurno su prouzročile ratne neprilike koje su izravno zakucale i na hrvatska područja. Međutim, neće to biti Fučićeva »posljednja« pjesma. Na stranicama *Obitelji* Branko Fučić je objavio i članak *Naši pripovjedači u god. 1939.,* gdje je opisao godišnju produkciju s napomenom da: »Unatoč ratnih vremena, kada „inter arma silent musae" naši katolički književnici nisu odložili pera, već su nam uz brojna pjesnička djela dali ove godine mnogo radova i iz beletristike«. Prikazana su djela sljedećih pisaca: Antuna Matasovića, Luke Perinića, Ante Jakšića, Side Košutić, Josipa Andrića, Vojmira Ćorića, Branka Klarića i Petra Grgeca. U tom članku tehničkom pogreškom piše da je njegov autor Mladen Fučić, no u godišnjem kazalu to je ispravljeno i zapisano da je autor Branko Fučić.

Zanimljiv je podatak iz toga doba da Branko Fučić i njegov otac Šime nisu surađivali u *Krčkom kalendaru,* koji je objavljivalo Društvo krčkih Hrvata u Zagrebu, a uređivački su ga potpisivali Antun Bonifačić i Vjekoslav Štefanić.[12] Zašto je bilo tako teško je reći pogotovo kada znamo da je obitelj Fučić živjela u Zagrebu u istoj ulici gdje i Štefanićevi, a uz to je Vj. Štefanić bio Brankov gimnazijski profesor.

Da je u određenom dijelu Fučićeva života pjesništvo bilo njegov poziv dodatno potvrđuje, nakon *Lirike hrvatskih sveučilištaraca,* njegov izbor u antologiju hrvatske lirike, prevedene na talijanski jezik. Antologiju je priredio Luigi Salvini u Zagrebu na Zelengaju, ratne 1942. godine, pod naslovom *Il melograno. Lirica croata*

[11] Vodarić 1993.

[12] Galović 2009.

contemporanea.[13] Koliku je to važnost imalo, dovoljno je navesti da su u tom pjesničkom zborniku bila zastupljena imena: Tin Ujević, Dragutin Tadijanović, Nikola Šop, Ivo Lendić, Jeronim Korner, Antun Branko Šimić, Dobriša Cesarić, Vlado Vlaisavljević, Ivan Goran Kovačić, Antun Nizeteo, Drago Ivanišević, Vladimir Kovačić, Miroslav Krleža, Vjekoslav Majer, Antun Bonifačić, Luka Perković, Đuro Sudeta, Ivo Kozarčanin, Gustav Krklec, Frano Alfirević, Slavko Batušić, Olinko Delorko, Josip Velebit, Drago Gervais, Viktor Vida i dr.[14] Fučić je bio zastupljen pjesmama *Gli occhi verdi* i *Addio,* a koje su u hrvatskom izričaju prije objavljene kao *Zbogom* (*Luč,* lipanj–srpanj 1942) i *Iz Proljetnog Skizzenbucha* (*Luč,* svibanj 1942). U *Luči* mu je tada bilo otisnuto nekoliko pjesama – *Mjesečina, Iz Proljetnog Skizzenbucha, Zbogom* i *Suze na dlanu* – te jedan članak gdje piše o pojmovima kršćanstvo i kršćanin.

Te je godine objavio i jednu pjesmu *(Badnja noć)* u sarajevskom *Glasniku sv. Ante,* a u *Kalendaru svetog Ante,* koji je, kao i *Glasnik,* uređivao fra Eduard Žilić, objavio je pjesmu *Blaga misao.*

Vrlo teških ratnih godina Fučić nije posustao iako vrijeme nikako nije bilo sklono pjesništvu. Ne samo to, sam je kao katolički intelektualac bio angažiran u spašavanju drugih i potrebitih. Za pojedine se zauzimao i kod nadbiskupa Alojzija Stepinca.[15]

Stoga ne treba čuditi da je 1943. i 1944. malo toga javno obznanio. *One zaboravljene pjesme* u prozi izašle su 1943. u božićnom broju časopisa *Obitelj.*

Godine pak 1944. objavio je pjesmu *Navještenje* i *Bog razgovara s Djetetom* kao pjesmu u prozi. I jedno i drugo objavio je u *Gospinoj krunici – glasniku pobožnosti*

---

[13] Zagabria: Edizione dell'Istituto bibliografico croato (Scrittori croati in lingue straniere. Sezione italiana, vol. 2), 1942.

[14] Odnosno: Radovan Žilić, Mirko Vutuc, Ante Rocco, Branko Klarić, Đuro Rončević, Stipe Bešlin, Vladimir Brodnjak, Gašpar Bujas, Gabrijel Cvitan, Ivica Čermak, Srećko Diana, August Đarmati, Jakša Ercegović, Marko Fotez, Matija Hrsan, Anica Ivančić, Stjepan Jakševac, Ive Janjić, Ante Jakšić, Zdenka Jušić-Seunik, Zvonimr Katalenić, Nada Kesterčanek, Vladimir Kiseljev, Branko Klarić, Ivo Kljajo, Aleksandar Kokić, Dragutin Kolak, Vladimir Kolbas-Lidov, Nikola Kordić, Vjera Korsky, Vinko Kos, Vladimir Košćak, Zvonko Kuhar, Rajmund Kupareo, Petar Meštrović, Ivica Mežnarić, Serafin Mičić, Dražen Panjkota, Borivoj Pavlović, Antun Popović, Vladimir Popović, Ljerka Premužić, Ivan Raos, Nada Raverta, Ante Sekulić, Jerko Skračić, Magda Skaričić, Ton Smerdel, Augustin Stipčević, Oto Šolc, Dinko Štambak, Josip Tursan, Rajko Valerijev, Stanko Vitković i Mira Vrkljan.

[15] Po pisanju Marijana Jurčevića, Branko Fučić priča: »Oduševili su me laki pristupi k Stepincu. Mi smo kao studenti lako dolazili do njega. Primao nas je i ono što je mene oduševljavalo, prema nama žutokljuncima imao je puno poštovanje, pun respekt. Prva moja audijencija i prva molba za intervenciju bila je za Frana Zlatića... Druga moja intervencija bila je za jednu mladu Srpkinju Branku Pribić... A treća moja audijencija kod nadbiskupa Stepinca bila je za jednog Židova. Bio je to Zdenko Graf« (Jurčević 1999: 412). Navedeno se temelji na Fučićevu tekstu »Stepinac u mojim uspomenama (govor na nedjeljnoj misi u crkvi sv. Jeronima u Rijeci, 27. IX. 1998.)«, *Bakarska zvona,* br. 2, Bakar 1998., str. 9. Usp. Duda 2009: 90–93.

Majke Božje, koji je uređivao dominikanac Rajmund Kupareo, ujedno urednik dominikanske naklade *Istina.*

Iste godine Fučić se oglasio i s četiri zanimljive pjesme: *Simbioze, Tapkanje u suton, Posljednji sat* i *Bicikli koji inspiriraju,* koje su odreda tiskane u *Obitelji – ilustrovanom časopisu za hrvatsku porodicu.*

Još jedan važan trenutak u proučavanju Fučićevih početaka bio je onaj kada je Josip Žgaljić u monografiji o Fučiću došao do zanimljivog saznanja da je prvi stručni tekst koji je Fučić napisao bio onaj iz 1944. godine o starohrvatskom pleteru.

Po svem je izgledalo da je to prvi stručni rad koji je Branko Fučić napisao unutar svojega bogatoga znanstvenoga i publicističkoga djelovanja, točnije rečeno prvi s područja povijesti umjetnosti. Napisao ga je za studija na zagrebačkom Mudroslovnom (Filozofskom) fakultetu, a objavio 1944. u kalendaru *Danica,* koji je uređivao Josip Andrić, glavni urednik izdavačke kuće Društvo sv. Jeronima (poslije Društvo sv. Ćirila i Metoda) – čovjek s kojim je Fučić već imao kontakata.

Starohrvatski pleter danas predstavlja prvi Fučićev uradak i njegovo prvo pojavljivanje u struci, za koju se studijem opredijelio. To je bila povijest umjetnosti. No za taj članak mnogi nisu znali, a ni sam ga Fučić nije navodio zbog toga što je objavljen za Nezavisne Države Hrvatske i jer se u unutrašnjoj naslovnici uz ime publikacije, što je tada bila praksa i u drugoj periodici, nalazi fotografija Ante Pavelića, poglavnika Nezavisne Države Hrvatske.[16] Takvo što u poslijeratnim društvenim i političkim prilikama, u novoj Jugoslaviji, nije bilo poželjno. U nekom pogledu bilo je to pogibeljno za samoga pisca pa je bilo bolje nešto takvoga prešutjeti nego izazivati nevolje.

Članak *Starohrvatski pleter* pisan je kratko, zanimljivo i u skladu s tada dostignutim znanstvenim rezultatima te dakako »korienskim pravopisom«, tada važećim i službenim u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

O samom pleteru pak piše da su za njega: »zaslužni i u njega usađeni tragovi i stare grčke i rimske umjetnosti, iztočnjačke i starokršćanske umjetnosti«. »Premda starohrvatski pleter nalazimo i u staroj umjetnosti drugih naroda, mi današnji Hrvati možemo na nj ipak gledati s posebnim osjećajima. Ta dosta je, da znamo, da su njime bile ukrašene crkve naših pradjedova i da su ih klesale njihove ruke. U udubinama i crtama tisućugodišnjega kamenja stoji utisnut znak hrvatskog života i on nam govori, da nismo od jučer. Uz obalu morsku, često nagrižena njegovom oštrom solju, još uviek progovaraju drevna slova iznad tih ukrasa o minulim hrvatskim kne-

[16] U konkretnom slučaju riječ je o fotografiji statue Ante Pavelića koju je izradio Antun Augustinčić, poslije u Jugoslaviji vrlo priznat i ugledan hrvatski kipar. Među ostalim Augustinčić je izradio i nekoliko skulptura Josipa Broza Tita.

zovima, kraljevima i županima, koji su tamo vladali, pa već zato cienimo to hladno, razbijeno kamenje, te mrtve svjedoke«.

Na jednom smo mjestu prije nekoliko godina bili zapisali da jedan bezazleni tekst nekog apsolventa autoru ubuduće može donijeti probleme, odnosno samo zato što su se neki čovjek i njegov rad našli u rascjepu ideologije koja je bila pri završetku i neke druge ideologije koja je bila na početku – taj je rad bio nepoželjan.[17] Stoga ga Fučić nije nikad navodio ili spominjao.

Daljnjim i širim istraživanjem nešto smo pomaknuli granicu Fučićeva ranog pisanja i stručnog djelovanja, te kao njegov prvi poznati stručni rad pronašli u 1941. godini. Radi se o tekstu objavljenom u ilustriranom časopisu za hrvatsku porodicu – *Obitelj*.[18] U tom tekstu Fučić je prikazao likovnu izložbu keramičkih radova ugledne hrvatske umjetnice keramičarke Blanke Dužanec (1908. – 1989.), potaknut vjerojatno i vlastitim zanimanjem za keramiku. U mladim danima sa svojom braćom, posebno bratom Dragom, i sam se bio upuštao u izradbu umjetničke keramike.

Godine 1945. Fučić se u *Gospinoj krunici* javio *Darovima srdca,* koji čine četiri pjesme: *Nalazci, Idila s ljiljanima, Uspavanka, Tapkanje u suton* i *Posljednja pjesma.* Ova potonja, već prije publicirana[19] pjesma Fučiću je uistinu za iduća tri-četiri desetljeća bila i definitivno posljednja.[20]

IV.

Domoljubni put u Istru, kako je to sročio u članku i svojoj knjizi J. Žgaljić, dobro opisuje Fučića u novom poglavlju vlastita života.[21]

Fučićevo poratno djelovanje u razdoblju 1945. godine vrlo je zanimljivo – iz osobne perspektive – prikazala ugledna hrvatska etnologinja Jelka Radauš-Ribarić. Autorica tako piše o formiranju ekipe koju su, uz nju, činili Ferdo Hauptmann, Branko Fučić i Mladen Fučić, te njihovu terenskom radu po Istri, gdje je svatko od njih imao svoje zadatke: »Ferdo Hauptmann tražio je arhivsku građu, u kojoj mu je tada glagoljica predstavljala problem. Braća Fučići tragali su za seoskim crkvicama i

---

[17] Galović 2004: 221.

[18] Galović 2007: 221.

[19] Pojedine Fučićeve (iste) pjesme katkad su bile objavljene i dvaput, kao što je i ova spomenuta. No potonja je objavljena drugim (»korienskim«) pravopisom.

[20] Ako se ne varamo, iznimku će učiniti jedino 24. prosinca 1985. pjesmom *Poklonstvo pastira,* koju će 31. prosinca 1985. Giacomo Scotti prevesti na talijanski, te ju nakon Fučićeve smrti publicirati u *Novom listu,* prilogu *Mediteran,* od 12. prosinca 1999, odnosno u *Književnoj Rijeci – časopisu za književnost i književne prosudbe* 1/VI, 2001, 19.

[21] Žgaljić 2001: 31–39.

utvrđivali njihovo stanje. Mladen ih je arhitektonski obrađivao, a u mnogima otkrivene su freske, kojima se Branko od srca veselio, a kasnije im se potpuno posvetio pa je na toj temi i doktorirao. Ja sam išla svojim putem, među ljude, da bih s njima u razgovoru prikupljala prve podatke o tradicijskom narodnom životu u Istri, koja nam je do tada bila sasvim nepristupačna. Svaki je od nas otkrivao nešto novo, što smo si kod ponovnog susreta prepričavali i živo komentirali. Bili smo kao jedna obitelj, složna, neumorna i puna oduševljenja za svoj posao«.[22]

Budući da je ratna bitka za Istru bila dobivena, trebalo je tu pobjedu ostvariti i na međunarodno-pravnom planu. Trebalo je »dokazati« međunarodnoj komisiji da je Istra hrvatska. U tom je smjeru 1946. godine u Pazinu Oblasni narodno-oslobodilački odbor za Istru postavio u zgradi Biskupskog sjemeništa izložbu *Svjedočanstva o slavenstvu Istre*. Povod je bio posjet Međusavezničke komisije Istri. Izložbu je postavio i popratni katalog uredio Božo Milanović, a Branko Fučić sudjelovao je u postavljanju izložbe i pisanju kataloga.[23] Katalog je tiskan u tvrdom i mekom uvezu, u 350 primjeraka, »mjeseca marta 1946. u nakladi Oblasnog narodno-oslobodilačkog odbora za Istru u Narodnoj štampariji, Rijeka«. Također je bio tiskan i francuski prijevod kataloga *Svjedočanstva o slavenstvu Istre – Exposition des temoignages sur le caractere slave de l'Istrie*.[24]

Idućih godina Branko Fučić intenzivno obilazi Istru i Kvarnerske otoke. Istražuje, pronalazi, spašava i zapisuje. Pomalo počinje i publicirati stručne članke, ali sada kao osoba s diplomom i sa zaposlenjem.

U *Danici – koledaru za prostu godinu 1947.*, koju su izdavali Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu i Književno društvo sv. Mohora za Istru u Pazinu, objavio je članak *Glagolica u Istri* i kraći izvod *Iz Istarskog razvoda*. Kada je zagrebačka *Danica* dobila svoju sestru, *Istarsku Danicu,* pod upravom Istarskoga književnog društva sv. Ćirila i Metoda u Pazinu, Fučić je još aktivnije počeo surađivati na njezinim stranicama. U razdoblju do 1950-ih godina u njoj je publicirao članke *Najstariji glagolski natpisi u Istri i na Kvarnerskim otocima* i *Živi križ u Lindaru* (oba u *Istarskoj Danici – koledaru za godinu 1951*).

No prvi opširan rad iz toga ranog razdoblja Fučićevih istraživanja i inventariziranja njegov je vrlo poznat i često citiran *Izvještaj o putu po otocima Cresu i*

---

[22] Radauš-Ribarić 2001: 179.

[23] Usp. Matijašić 2005, 238. O tome je govorio i Josip Bratulić u predavanju »Istra u djelu Branka Fučića«, koje je održano na *Svečanoj akademiji akademiku Branku Fučiću u spomen (1920. – 1999.), Dubašnica 31. siječnja 1999. – 2007.*, Bogovići, 31. siječnja 2007. godine.

[24] Pazin: Comité régional de libération nationale d'Istrie, mars 1946.

Lošinju.[25] U njem je detaljno, iz dana u dan, opisao »kulturne, povijesne i umjetničke spomenike, prije svega one slavenskoga i lokalnoga podrijetla« cresko-lošinjskoga arhipelaga.[26] Odmah nakon publiciranja *Izvještaja* već se moglo vidjeti koliko veliko bogatstvo (arhivi, umjetnički i povijesni spomenici) čeka svoje istraživače na tome prostoru, ali isto tako da je to područje upravo dobilo jednog, vrijeme će pokazati, predanog istraživača.

V.

S obzirom na obuhvaćeni i prikazani Fučićev spisateljski opus, napose mladenački i studentski, te sudbinu nekih osoba s kojima je bio u izravnoj ili neizravnoj vezi, nije nimalo čudno ili zagonetno zašto autor o njem nije govorio ili ga spominjao, a kamoli navodio u svojoj bibliografiji! Sudbina ljudi s kojima je surađivao, radio i prijateljevao u većini slučajeva bila je vrlo tragična. Odlazak iz Zagreba Fučiću je bilo ne samo ispunjenje sna o povratku širem djedovskom zavičaju već i određeno udaljavanje od ljudi koji su radili na prokazivanju katoličkih intelektualaca i drugih nepodobnika.

Fučićev rad u Istri, na Kvarnerskim otocima i riječkom području (da ocrtamo samo najuže konture) u promatranom razdoblju toliko je bio plodonosan da se slobodno možemo zapitati kakva bi bila sudbina srednjovjekovnog zidnog slikarstva Istre i hrvatskih glagoljskih epigrafskih spomenika u cjelini da nije bilo osobe, istraživača i znanstvenika poput Branka Fučića.[27] Možda bi se javio neki »drugi« Branko Fučić. Teško! – vrijeme je pokazalo da se takvi istraživači rađaju samo jednom!

***

Kao što nas Branko Fučić može iznenaditi nekim rukopisom koji će netko od njegovih suradnika ili nasljedovatelja prirediti i objaviti, tako je isto moguće da će netko negdje naići na još pokoji objavljeni Fučićev rani tekst. To nas, naime, nimalo ne bi trebalo iznenaditi!

---

[25] U *Ljetopisu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godine 1946. – 1948. Knjiga 55*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1949: 31–76.

[26] Usp. Ivanišević 1999: 572–579.

[27] Usp. Ivančević 1999: 41–46; Bratulić 1999: 424–430; Nazor 2004: 127–136; Maroević 1999: 217–219; Cevc 2000: 131–133; Rozman 1999: 306–311; Bertoša 2000: 515–516; Jurčević 2001: 78–84; te u cijelosti zbornik radova *Slova na dar Branku Fučiću*, ur. Josip Bratulić, Rijeka: Ex libris (Biblioteka Terra incognita), 2009.

POPIS IZVORA I LITERATURE

Bibliografski katalog Leksikografskoga zavoda »Miroslav Krleža« u Zagrebu

***

Bačić-Karković, Danijela: Lirska rukovet Branka Fučića – uvod u kritički pristup pjesničkoj ostavštini. *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe* 6(2001) 1, str. 5–8.

Bertoša, Miroslav: In memoriam akademiku Branku Fučiću. *Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci* (2000) 41–42, str. 515–516.

Božičević, Mato: Josip A. Kraljić – zaslužni istarski narodni učitelj i dječji pjesnik. *Pedagoški rad* 28 = 114(1973) 7–8, str. 341–359.

Bratulić, Josip: Prijatelju na spomen: Branko Fučić – in memoriam (1920. – 1999.). *Riječki teološki časopis* 7(1999) 2, str. 424–430.

Bratulić, Josip: Glagoljaš Branko Fučić. *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe* 6(2001) 1, str. 27–30.

Bratulić, Josip: Istra u djelu Branka Fučića (predavanje). *Svečana akademija akademiku Branku Fučiću u spomen (1920. – 1999.), Dubašnica 31. siječnja 1999. – 2007.*, Bogovići, 31. siječnja 2007. godine.

Bratulić, Josip (ur.): *Slova na dar Branku Fučiću* (zbornik radova). Ex libris (Biblioteka Terra incognita), Rijeka 2009.

Car Emin, Viktor: Nekoliko uspomena prigodom 30-godišnjice Malog Istranina. *Mali Istranin* 7(1936) 5, str. 68–71.

Cevc, Emilijan: Branko Fučić (1920 – 1999). U: *Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti, 50. knjiga – 1999/ The Yearbook of The Slovenian academy of sciences and arts, volume 50/1999.* Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 2000., str. 131–133.

Donat, Branimir: Ukusne i hranjive riječi. U: Josip Bratulić (ur.), *Slova na dar Branku Fučiću*. Ex libris (Biblioteka Terra incognita), Rijeka 2009., str. 79–85.

Duda, Bonaventura: Lovac ulovljen od vlastite lovine. U: Josip Bratullić (ur.), *Slova na dar Branku Fučiću*. Ex libris (Biblioteka Terra incognita), Rijeka 2009., str. 86–93.

Vodarić, Franić: *Muka* (ur. Bernard Balon). Katedra Čakavskog sabora Cres – Lošinj (Zavičajna biblioteka, knjiga 7.), Mali Lošinj 1993.

Fučić, Branko: v. bibliografski prilog ovoga rada

Fučić, Branko: Terra incognita: Pavùs. Mediteran – tjedni kulturni prilog, *Novi list* od 1. XII. 1996., str. 2.

Fučić, Branko: Stepinac u mojim uspomenama (govor na nedjeljnoj misi u crkvi sv. Jeronima u Rijeci, dne 27. IX. 1998.). *Bakarska zvona* (1998) 2, str. 9.

Galović, Tomislav: *O Dubašnici i njezinim ljudima. Prinosi za povijest dubašljanskoga kraja na otoku Krku*. Općina Malinska–Dubašnica – Izdavačka kuća Adamić – Povijesno društvo otoka Krka [*Krčki zbornik*, sv. 48., Posebno izdanje Povijesnog društva otoka Krka, sv. 42.], Rijeka 2004.

Galović, Tomislav: Branko Fučić i Dubašnica. *Riječki teološki časopis,* 15(2007) 1(29), str. 219–233.

Galović, Tomislav (prir.): *»Az grišni diak Branko pridivkom Fučić« – Međunarodni znanstveni skup o životu i djelu akademika Branka Fučića (1920. – 1999.) / »I, the Errant Pupil Branko, Surnamed Fučić« – International Scholarly Seminar on the Life and Work of Academician Branko Fučić (1920–1999)* – Raspored rada i sažetci izlaganja / Schedule of Proceedings and Summaries of Contributions. Općina Malinska – Dubašnica, Malinska – Dubašnica 2009.

Galović, Tomislav: Osnivanje »Društva krčkih Hrvata u Zagrebu« 1936. i njegova djelatnost do 1941. godine (s dodatkom društvenih Pravila, odobrenih 1937. god.). *Studia lexicographica* 2(2009) 3, str. 127–156.

Ivančević, Radovan: Majstorsko čitanje povijesti – u potrazi za identitetom. *Cicero – magazin za umjetnost* 2(1999) 6, str. 41–46.

Ivanišević, Goran: Branko Fučić na putovanju po otocima Cresu i Lošinju godine 1948. *Marulić – hrvatska književna revija* 32(1999) 3, str. 572–579.

Jakovljević, Božo: Mladi Istranin – list za mladi svijet. U: *Istarska Danica 1993*. Istarsko književno društvo »Juraj Dobrila«. Pazin 1992., str. 93–94.

Jurčević, Marijan: Dr. Branko Fučić – prijatelj i kršćanin (8. IX. 1920. – 31. I. 1999.). *Riječki teološki časopis* 7(1999) 2, str. 407–416.

Jurčević, Marijan: Akademik Branko Fučić – najznamenitiji Krčanin 20. stoljeća. U: *Krčki kalendar 2001*. Krk 2001., str. 78–84.

Kraljić, Josip Antun: O 30-godišnjici istarskog omladinskog lista. *Mali Istranin* 7(1936) 5, str. 65–67.

Kurelac, Miroslav: In memoriam Branko Fučić (1920. – 1999.). *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* (1999) 17, str. 284–286.

Maroević, Tonko: »In memoriam – Branko Fučić (1920. – 1999.)«. *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 23(1999), str. 217–219.

Matijašić, Robert: Fučić, Branko, povjesničar umjetnosti (Dubašnica na Krku, 8. IX. 1920 – Rijeka, 31. I. 1999). U: Miroslav Bertoša, Robert Matijašić (ur.), *Istarska enciklopedija*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža (Niz hrvatske regije i gradovi), Zagreb 2005.

N(azor), A(nica), Događaj (jugo)slavenskih razmjera (B. Fučić, Glagoljski natpisi). *Naša knjiga* (1983) 3, str. 32–34.

Nazor, Anica: Branko Fučić (8. rujna 1920. – 31. siječnja 1999.) – In memoriam. *Slovo – časopis Staroslavenskoga instituta u Zagrebu* 52–53/2002–2003(2004), str. 127–136.

Radauš-Ribarić, Jelka: Sjećanja na prvu kulturno-povijesnu istraživačku skupinu u Istri 1945. godine. *Buzetski zbornik* 27(2001), str. 179–184.

Radetić, Ernest: Mali Istranin izvan Istre. *Mali Istranin* 7(1936) 5, str. 74–76.

Rozman, Ksenija: In memoriam – Obituaries: Branko Fučić (1920 – 1999). *Zbornik za umetnostno zgodovino* (n. s.) 35(1999), str. 306–311.

Salvino, Luigi: *Il Melograno. Lirica croata contemporanea*. Edizione dell'Istituto bibliografico croato (Scrittori croati in lingue straniere. Sezione italiana, vol. 2), Zagreb 1942.

Scotti, Giacomo: Poklonstvo pastira – L'Adorazione dei pastori. *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe* 6(2001) 1, str. 17.

Scotti, Giacomo: Neobjavljena pjesma Branka Fučića. *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe* 6(2001) 1, str. 19.

Zalokar, Jadran: Kršćanski personalizam i pjesnikovanje Branka Fučića. *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe* 6(2001) 1, str. 21–25.

Zalokar, Jadran: *Filozofski eseji*. Naklada Lara, Zagreb 2008.

Žgaljić, Josip: Domoljubni put u »obećanu Istru«. *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe* 6(2001) 1, str. 31–39.

Žgaljić, Josip: *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice.* Glosa d.o.o. Rijeka i Istarsko književno društvo »Juraj Dobrila« Pazin, Rijeka 2001.

*** Branko Fučić. U: *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1975. Knjiga 79.* Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb 1979., str. 516–517.

EARLY TEXTS OF BRANKO FUČIĆ

Tomislav Galović
University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences, Zagreb

SUMMARY: This work presents thus far mostly unknown, or overlooked, early texts of Branko Fučić (1920 – 1999). They mostly comprise poetry and prose, as well as professional and other articles published in the period from 1936 to 1950. It also presents a brief overview of the publications in which these works were made public. In addition, attention is drawn to certain social circumstances and the background against which some works were created. The Annex directly complements the biography of a distinguished Croatian historian of art and culture, an expert on the Middle Ages mural painting and the Croatian glagolism, Branko Fučić.

Keywords: *Branko Fučić (1920–1999), Toni Tinov, bibliography, Zagreb*

PRILOG / APPENDIX
Pjesme i članci Branka Fučića objavljeni u razdoblju od 1936. do 1950. godine

GODINA 1936.

1) »Iza one plave gore« [pjesma], *Mali Istranin,* god. VII, br. 8, Zagreb, travanj 1936., str. 124.

GODINA 1937.

2) »Radost u sobici u potkrovlju« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. V, br. 3, Zagreb, ožujak 1937., str. 161.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 7, te u Josip Žgaljić, *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice,* Rijeka 2001., str. 27 (ulomak).
3) »Za kruh (Sličica s mora)« [priča], *Mali Istranin,* god. VIII, br. 8, Zagreb, travanj 1937., str. 117–119.
4) »Proljetni akordi« [pjesma], *Hrvatska prosvjeta,* god. XXIV, br. 5, Zagreb, svibanj 1937., str. 197–198.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 5, te u Josip Žgaljić, *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice,* Rijeka 2001., str. 25–26.
5) »Njive su se probudile« [pjesma], *Hrvatska prosvjeta,* god. XXIV, br. 5, Zagreb, svibanj 1937., str. 198.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 6, te u Josip Žgaljić, *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice,* Rijeka 2001., str. 26–27.

6) »Spoznaja u svibanjskom jutru« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. V, br. 5–6, Zagreb, svibanj – lipanj 1937., str. 296.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov! Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 8.
7) »Proljeće u gradu« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. V, br. 5–6, Zagreb, svibanj – lipanj 1937., str. 324.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 9.
8) »Pjesma velikog dana« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXII, br. 6, Sarajevo, lipanj 1937., str. 180.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov.
9) »Bijelo bogatstvo« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. V, br. 7, Zagreb, srpanj 1937., str. 396.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Poslije je uvrštena u *Liriku hrvatskih sveučilištaraca,* ur. Marko Čović, Zagreb: Sveučilišni pododbor Matice hrvatske u Zagrebu (knjiga 2.), Zagreb 1939., str. 27–28. Pjesma je objavljena i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 9.
10) »Smirenja trebam« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXII, br. 7–8, Sarajevo, srpanj – kolovoz 1937., str. 212.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 10.
11) »Krist je blagoslovio moje gajeve (postcommunio)« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXII, br. 9, Sarajevo, rujan 1937., str. 266.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 11.
12) »Nemiri pred olujom« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. V, br. 12, Zagreb, prosinac 1937., str. 725.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 10.

GODINA 1938.

13) »Pun dobrote« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. VI, br. 1, Zagreb, siječanj 1938., str. 30.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 11.
14) »Ali Bože moj, zašto je tome tako...?! (Svakodnevne „velike“ životne zagonetke.)« [priča], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXIII, br. 7–8, Sarajevo, srpanj – kolovoz 1938., str. 219–222.
Napomena: Tekst je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov.
15) »Put u bregove« [pjesma u prozi], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXIII, br. 7–8, Sarajevo, srpanj – kolovoz 1938., str. 222–223.
Napomena: Pjesmu u prozi Fučić je potpisao pseudonimom Toni Tinov.
16) »Zovem Te, Isuse mali!« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXIII, br. 7–8, Sarajevo, srpanj – kolovoz 1938., str. 223.

Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 12. te u Josip Žgaljić, *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice,* Rijeka 2001., str. 28 (ulomak).

17) »Primorska sličica« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXIII, br. 7–8, Sarajevo, srpanj – kolovoz 1938., str. 223.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov. Objavljena je i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 12.

18) Pjesme Dore Pfanove. Dora Pfanova: Pjesme, II. dio – Zagreb 1938., *Hrvatska straža,* god. X, br. 227, Zagreb, 7. listopada 1938., str. 4–5.
Rubrika: »Pregled lirike«.

19) »Podne na putu« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. VI, br. 11, Zagreb, studeni 1938., str. 561.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov.

20) »Noćas se rodi...« [pjesma], *Novi ženski list,* god. I, Zagreb, prosinac 1938., str. 1.

21) »Moja sestrica...« [pjesma], *Novi ženski list,* god. I, Zagreb, prosinac 1938., str. 9.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov.

22) »Jesenjim putem« [pjesma], *Hrvatska straža,* god. X, br. 291, Zagreb, Božić 1938., str. 14.

GODINA 1939.

23) »Bijelo bogatstvo« [pjesma], u: *Lirika hrvatskih sveučilištaraca,* ur. Marko Čović, Zagreb: Sveučilišni pododbor Matice hrvatske u Zagrebu (knjiga 2.), Zagreb 1939., str. 27–28.
Napomena: Pjesma je preuzeta iz *Hrvatske smotre,* god. V, br. 7, Zagreb, srpanj 1937., str. 396. Pjesma je objavljena i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 9.

24) »Zapis« [pjesma], u: *Lirika hrvatskih sveučilištaraca,* ur. Marko Čović, Zagreb: Sveučilišni pododbor Matice hrvatske u Zagrebu (knjiga 2.), Zagreb 1939., str. 28.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 13.

25) »Allegretto« [pjesma], u: *Lirika hrvatskih sveučilištaraca,* ur. Marko Čović, Zagreb: Sveučilišni pododbor Matice hrvatske u Zagrebu (knjiga 2.), Zagreb 1939., str. 29.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 12.

26) »Kad si sam« [proza], *Novi ženski list,* god. II, Zagreb, siječanj 1939., str. 4.
Napomena: Tekst je Fučić potpisao pseudonimom Toni Tinov.

27) »Uspavanka« [pjesma], *Obitelj. Ilustrovani časopis za hrvatsku porodicu,* god. XI, br. 13–14, Zagreb, 5. travnja 1939., str. 216. + crtež.
Sadržaj: Slika Mladena Fučića, a stihovi Branka Fučića.

28) »Suton u dolu« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. VII, br. 6, Zagreb, lipanj 1939., str. 286.

29) »Tuga« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. VII, br. 6, Zagreb, lipanj 1939., str. 322.

30) »Plima odlaska« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. VII, br. 10, Zagreb, listopad 1939., str. 505.

31) »Oči sirota« [pjesma], *Luč,* god. XXXIV, br. 9–10, Zagreb 1939., str. 4.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 13.

32) »Trojica u 30 pjesama« – stihovi N. Neugebauera, Otona Oreškovića i Vlade Presečkog, *Luč,* god. XXXIV, br. 9–10, Zagreb 1939., str. 15–16.
Napomena: Članak je potpisan inicijalima B. F.

33) Naši pripovjedači u god. 1939., *Obitelj. Ilustrovani časopis za hrvatsku porodicu,* god. XI, br. 45–46, Zagreb, 5. prosinac 1939., str. 688. + crtež.
Napomena: u članku piše da je autor Mladen Fučić, no u godišnjem kazalu stoji ime Branka Fučića, što je ispravno.

GODINA 1940.

34) Vinko Kos: Vodopad. Prva knjiga pjesama V. Kosa, Zagreb 1939. Vlastita naklada, *Hrvatska straža,* god. XII, br. 46, Zagreb, nedjelja, 25. veljače 1940., str. 4.

35) »Bog tišinâ« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXV, br. 4, Sarajevo 1940., str. 118.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 14.

36) »Jesen u drvoredu« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. 8, br. 10, Zagreb, listopad 1940., str. 526.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 13.

37) »Tamo za brijegom« [pjesma], *Hrvatska smotra,* god. 8, br. 10, Zagreb, listopad 1940., str. 541.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 13.

GODINA 1941.

38) Keramički radovi Blanke Dužanec, *Obitelj. Ilustrovani časopis za hrvatsku porodicu,* god. XIII, br. 7–8, Zagreb, 25. veljače 1941., str. 69. i 74. + 4 slike.
Rubrika: »Likovna umjetnost«. Potpisano inicijalima B. F.

39) »Mjesec« [pjesma], *Obitelj. Ilustrovani časopis za hrvatsku porodicu,* god. XIII, br. 9–10, Zagreb, 10. ožujka 1941., str. 97. + crtež.
Napomena: Pjesmu je Fučić potpisao F. Branko.

40) »Posljednja pjesma« [pjesma], *Luč,* god. XXXVII, br. 3, Zagreb, prosinac 1941., str. 53.
Napomena: Poslije objavljena i u Fučićevim pjesmama pod zajedničkim nazivom »Darovi srdca«, *Gospina krunica,* god. XXIX, br. 1–3, Zagreb 1945., str. 15. Pjesma je objavljena i u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 4.

GODINA 1942.

41) »Addio« [pjesma na talijanskom jeziku], u: Luigi Salvino, *Il Melograno. Lirica croata contemporanea,* Zagabria: Edizione dell'Istituto bibliografico croato [Scrittori croati in lingue straniere. Sezione italiana, vol. 2], 1942., str. 117.
Napomena: Hrvatski izričaj ove pjesme vidjeti u »Zbogom« [pjesma], *Luč,* god. XXXVII, br. 9–10, Zagreb, lipanj – srpanj 1942., str. 234. Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937.

– 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001., Rijeka 2001, str. 16.

42) »Gli occhi verdi« [pjesma na talijanskom jeziku], u: Luigi Salvino, *Il Melograno. Lirica croata contemporanea,* Zagabria: Edizione dell'Istituto bibliografico croato [Scrittori croati in lingue straniere. Sezione italiana, vol. 2], 1942., str. 118.
Napomena: Hrvatski izričaj ove pjesme vidjeti u »Iz *Proljetnog Skizzenbucha«* [pjesme], *Luč,* god. XXXVII, br. 8, Zagreb, svibanj 1942., str. 190. Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001., Rijeka 2001, str. 16.

43) »Badnja noć« [pjesma], *Glasnik sv. Ante,* god. XXXVII, br. 1, Sarajevo, siječanj 1942., str. 3.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 14.

44) Kršćanstvo i kršćani, *Luč,* god. XXXVII, br. 5, Zagreb, veljača 1942., str. 105–106.
Sadržaj: O pojmovima kršćanstvo i kršćanin.

45) »Mjesečina« [pjesma], *Luč,* god. XXXVII, br. 6–7, Zagreb, ožujak – travanj 1942., str. 141.
Napomena: Pjesma je objavljena u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 15.

46) »Iz *Proljetnog Skizzenbucha«* [pjesme], *Luč,* god. XXXVII, br. 8, Zagreb, svibanj 1942., str. 190.
Sadržaj – dvije pjesme: »Japanska priča« i »Zelene oči«. Napomena: Pjesme su objavljene u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001, str. 15–16.

47) »Zbogom« i »Suze na dlanu« [pjesme], *Luč,* god. XXXVII, br. 9–10, Zagreb, lipanj – srpanj 1942., str. 234.
Sadržaj: »Zbogom. Mir sada ovaj...« (pjesma u biti nema naslov) i »Suze na dlanu« (pjesma u prozi). Pjesme su objavljene u Branko Fučić, »Pjesme (1937. – 1943.)«, *Književna Rijeka – časopis za književnost i književne prosudbe,* br. 1 [god. 6], siječanj – ožujak 2001, Rijeka 2001., str. 16 i [97], te u Josip Žgaljić, *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice,* Rijeka 2001., str. 32 (samo ulomak pjesme »Zbogom...«).

48) »Blaga misao« [pjesma], *Kalendar svetog Ante 1942,* ur. dr. fra Eduard Žilić, Sarajevo: Uprava Glasnika svetog Ante, 1942., str. 202.

GODINA 1943.

49) Starohrvatski pleter, *Danica 1944. Koledar i godišnjak Hrvatskog književnog družtva sv. Jeronima,* ur. Josip Andrić, Zagreb: Hrvatsko književno družtvo sv. Jeronima, 1943., str. 46–48.

50) »One zaboravljene pjesme« [pjesma u prozi], *Obitelj. Ilustrovani časopis za hrvatsku porodicu,* god. XV, br. 23–24, Zagreb, Božić 1943., str. 355 s 2 slike.

GODINA 1944.

51) »Navještenje« [pjesma], *Gospina krunica,* god. XXVI[XXVIII!], br. 1–2, Zagreb 1944., str. 11.

52) »Bog razgovara s Djetetom« [pjesma u prozi], *Gospina krunica,* god. XXVI[XXVIII!], br. 1–2, Zagreb 1944., str. 16.

53) »Četiri pjesme«, *Obitelj. Ilustrovani časopis za hrvatsku porodicu,* god. XVI, br. 11–12, Zagreb, 15. lipnja 1944., str. 160.
Sadržaj: »Simbioze«, »Tapkanje u suton«, »Posljednji sat« i »Bicikli koji inspiriraju«.

GODINA 1945.

54) »Darovi srdca« [pjesme], *Gospina krunica,* god. XXIX, br. 1–3, Zagreb 1945., str. 14–15.
Sadržaj: »Nalazci«, »Idila s ljiljanima«, »Uspavanka«, »Tapkanje u suton« i »Posljednja pjesma«.

GODINA 1946.

55) *Svjedočanstva o slavenstvu Istre. Izložba,* Pazin: Oblasni Narodno-oslobodilački odbor za Istru, mart 1946., 51 str. (= Katalog izložbe: *Uvod,* str. 7–15; *Katalog,* str. 17–50).
56) *Exposition des temoignages sur le caractere slave de l'Istrie* (dans le Seminaire episcopal), Pazin: Comité régional de libération nationale d'Istrie, mars 1946.
Napomena: francuski prijevod kataloga *Svjedočanstva o slavenstvu Istre.*

GODINA 1947.

57) Glagolica u Istri, *Danica koledar za prostu godinu 1947,* Zagreb–Pazin: Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu i Književno društvo sv. Mohora za Istru u Pazinu, 1947., str. 105–117.
58) Iz Istarskog razvoda, *Danica koledar za prostu godinu 1947,* Zagreb–Pazin: Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu i Književno društvo sv. Mohora za Istru u Pazinu, 1947., str. 118.

GODINA 1949.

59) Izvještaj o putu po otocima Cresu i Lošinju, *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godine 1946.–1948. Knjiga 55,* Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1949., str. 31–76 [u tekstu crteži i tlocrti] + 1 tabla. Tiskan je i poseban otisak.

GODINA 1950.

60) Najstariji glagolski natpisi u Istri i na Kvarnerskim otocima, *Istarska Danica – koledar za godinu 1951*, Pula: Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Pazinu, 1950., str. 49–53.
61) »Živi križ« u Lindaru, *Istarska Danica – koledar za godinu 1951,* Pula: Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Pazinu, 1950., str. 81–86.